Қазақстан Республикасы Экология, Геология және табиғи ресурстар министрлігі

«Нарыққа енгізу бойынша серіктестік» жобасы (P177785)

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖОСПАРЫ (ЭӘМЖ)

Жаңартылған нұсқа

13 ақпан 2025 жыл

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖОСПАРЫ

1. Қазақстан Республикасы (Алушы) гранттық келісімге сәйкес Экология және табиғи ресурстар министрлігінің (ЭТРМ) қатысуымен «Нарыққа енгізу жөніндегі серіктестік» жобасын іске асыратын болады. Халықаралық қайта құру және даму банкі мен Халықаралық даму қауымдастығы (Банк) аталған келісімге (дерге) сәйкес жобаға қаржы беруге келісті.
2. 2. Алушы Жобаның Әлеуметтік-экологиялық стандарттарға (ӘЭС) және осы экологиялық және әлеуметтік міндеттемелер жоспарына (ЭӘМЖ) сәйкес Банк үшін қолайлы тәртіппен іске асырылуын қамтамасыз етеді. ЭӘМЖ гранттық келісімнің бөлігі болып табылады. Егер осы ЭӘМЖ-да өзге зат көзделмесе, осы ЭӘМЖ-да бас әріппен жазылған терминдер аталған келісімде(дерде) оларға берілген мағынаға ие болады.
3. 3. Жоғарыда айтылғандармен шектелмей, осы ЭӘМЖ Алушы жүзеге асыратын немесе жүзеге асыруға бұйрық беретін елеулі шаралар мен іс-қимылдарды, оның ішінде, егер қолданылатын болса, іс-қимылдар мен шараларды орындау мерзімдерін, институционалдық тетіктерді, кадрлармен қамтамасыз етуді, оқыту, мониторинг және есептілік, шағымдарды қарау тетіктерін белгілейді. ЭӘМЖ сонымен қатар жоба шеңберінде қабылданатын және іске асырылатын экологиялық және әлеуметтік (Эжә) құралдарды көздейді, бұл ретте олардың әрқайсысы алдын ала консультацияға және ӘЭС-ке сәйкес Банк үшін қолайлы нысаны мен мәні бойынша ашуға жататын болады. Бұл Эжә құралдары қабылданғаннан кейін Дүниежүзілік банктің жазбаша келісімімен мерзімді қайта қаралуы мүмкін.
4. Банк пен Алушы арасындағы уағдаластық бойынша, егер қажет болса, жобадағы өзгерістерді және күтпеген жағдайларды бейімдеп басқару мақсатында жобаны іске асыру кезінде немесе Жобаны орындау көрсеткіштеріне жауап ретінде осы ЭӘМЖ мерзімді қайта қаралатын болады. Мұндай жағдайларда алушы ЭТРМ және Банк арқылы осы өзгерістерді ескере отырып, Банк пен Қазақстан Республикасының ЭТРМ қол қойған хаттарды алмасу арқылы ЭӘМЖ жаңартуға уағдаласты. Алушы жаңартылған ЭӘМЖ-ді жедел жариялайды.

МАҢЫЗДЫ ШАРАЛАР МЕН ӘРЕКЕТТЕР		**ОРЫНДАУ МЕРЗІМІ**	**ЖАУАПТЫ ҰЙЫМ**
МОНИТОРИНГ ЖӘНЕ ЕСЕП БЕРУ			
А	**ТҰРАҚТЫ ЕСЕП БЕРУ** Дүниежүзілік банкке қоршаған ортаға, әлеуметтік мәселелерге, денсаулық пен қауіпсіздікке байланысты жобаның көрсеткіштері бойынша тұрақты мониторингтік есептерді дайындау және ұсыну, соның ішінде, басқалармен қатар, ЭӘМЖ-ді іске асыру, ЭӘМЖ-де көзделген экологиялық және әлеуметтік құралдарды дайындау және іске асыру мәртебесі, мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жөніндегі іс-шаралар, шағымдарды қарау тетіктерінің жұмысы	Жоба күшіне енген күннен бастап жобаны іске асырудың бүкіл кезеңі ішінде Дүниежүзілік банкке жартыжылдық есептерді ұсыну. Әрбір есепті Дүниежүзілік банкке әрбір есепті кезең аяқталғаннан кейін 45 күн ішінде беру	ЭТРМ
В	**ОҚИҒАЛАР МЕН ЖАЗАТАЙЫМ ОҚИҒАЛАР** Дүниежүзілік банкті қоршаған ортаға, зардап шеккен қауымдастықтарға, халыққа, жұмысшыларға елеулі теріс әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін жобаға байланысты кез келген оқиғалар немесе жазатайым оқиғалар туралы жедел хабардар ету, соның ішінде, басқалармен қатар, жыныстық қанау және зорлық-зомбылық, жыныстық құдалау (ЖҚ) және өлімге әкелетін жазатайым оқиғалар, ауыр немесе бірнеше жарақаттар. Қалыптасқан жағдайды шешу үшін қабылданған шұғыл шараларды немесе жоспарланған шараларды көрсете отырып, оқиғаның немесе жазатайым	Оқиға немесе жазатайым оқиға туралы хабарланған сәттен бастап 48 сағат ішінде Дүниежүзілік банкке хабарлау. Қажет болған жағдайда, Сұрау салынған күннен бастап бір апта ішінде Дүниежүзілік банкке оқиғаның сипатын,	ЭТРМ

	оқиғаның ауқымы, ауырлығы және ықтимал себептері туралы жеткілікті егжей-тегжейлі ақпаратты, сондай-ақ мердігер және / немесе қадағалау компаниясы жағдайларға сәйкес берген кез келген ақпаратты ұсыну. Кейіннен Дүниежүзілік Банктің сұрауы бойынша оқиға немесе жазатайым оқиға туралы есепті дайындау және қалыптасқан жағдайды шешу және қайта туындаудың алдын алу шаралары бойынша ұсыныстар дайындау	оқиға болған жерді, қабылданған шұғыл шараларды және қайталанудың алдын алу үшін ұсынылатын болашақ іс-қимыл барысын егжей-тегжейлі сипаттай отырып, кейінгі есепті ұсыну	
ӘЭС 1: ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕР МЕН ӘСЕРЛЕРДІ БАҒАЛАУ ЖӘНЕ БАСҚАРУ			
1.1	**ҰЙЫМДЫҚ ҚҰРЫЛЫМ** Қоршаған ортаға, әлеуметтік мәселелерге, денсаулық пен қауіпсіздікке және қоршаған орта және әлеуметтік даму жөніндегі маманды қоса алғанда, жобаның әсеріне байланысты тәуекелдерді басқаруды қолдау үшін білікті персоналмен және ресурстармен жобаны іске асыру тобының (ЖІАТ) құрылуы және жұмыс істеуі. Ұсынылған іс-шаралар бойынша экологиялық және әлеуметтік тәуекелдер сәйкесінше төмен және орташа болып табылады. Мүдделі тараптарды тарту жобаның 3-компонентінде көзделген. ЖД қолдауымен ЖІАТ іске асырудың бүкіл кезеңі ішінде жобаның іс-шаралары бойынша экологиялық және әлеуметтік тәуекелдерге мониторинг жүргізуді жалғастыратын болады және қажет болған жағдайда жобаны бағалау кезінде болжанбаған туындайтын экологиялық және әлеуметтік тәуекелдерді басқару және жұмсарту мәселелері бойынша Банктің консультациясына жүгінетін болады	Қол қойылған күнінен бастап екі ай ішінде грант туралы келісімге өзгерістер енгізу және жобаны іске асырудың бүкіл кезеңі ішінде жұмыс істеуі туралы құжат	ЭТРМ
1.2	**ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ҚҰРАЛДАР** 1. Жобаның 1 және 2 компоненттері шеңберінде қаралатын көміртегі шығарындылары үшін төлем нұсқаларының таралу әсерін бағалау бойынша ТТ дайындау. ТТ Дүниежүзілік Банктің командасымен қаралуы және мақұлдануы керек. 2. Егер жобаның 1-компоненті бойынша АТ-инфрақұрылымын жаңғырту ауқымы өзгерсе және қандай да бір техникалық құралдарды (электрондық жабдықты) ауыстыруды қамтыса, ЖІАТ банкті осы өзгеріс туралы хабардар етеді және банк қарауы және мақұлдауы тиіс электрондық қалдықтарды басқару жоспарын дайындайды, қабылдайды және іске асырады, оның ішінде пайда болатын қауіпті және қауіпті емес қалдықтарды басқару мақсатында ӘЭС 3 сәйкес кәдеге жаратылатын электрондық жабдықты ауыстыру нәтижесінде.	1. Бағалау жүргізу бойынша сатып алу процесі басталғанға дейін. 2. Электрондық жабдықтар бойынша сатып алуды өткізгенге дейін, қажет болған жағдайда, электрондық қалдықтарды басқару жоспарын дайындау, қабылдау және іске асыру	ЭТРМ
ӘЭС 2: ЖҰМЫСШЫ ПЕРСОНАЛ ЖӘНЕ ЕҢБЕК ЖАҒДАЙЛАРЫ			

2.1	**ЕҢБЕК РЕСУРСТАРЫН БАСҚАРУ РӘСІМДЕРІ** Жоба іс-шараларының сипатына байланысты жобада Еңбек ресурстарын жалдау көзделмеген. Дегенмен, жоба үшін банкті сатып алу рәсімдеріне және ұлттық заңнамаға сәйкес бірқатар консультанттар тартылатын болады. Осылайша, жоба ӘЭС 2-нің қолданыстағы талаптарына және еңбек жағдайлары, қызметкерлермен қарым-қатынасты басқару, еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы, төтенше жағдайларға дайындық және ден қою саласындағы тиісті ұлттық ережелер мен саясаттарға, мінез-құлық кодексіне, жоба қызметкерлерінің шағымдарын қарау тетіктеріне және мердігерлерге, қосалқы мердігерлерге және компанияларға қойылатын қолданылатын талаптарға сәйкес іске асырылатын болады қадағалау	Жобаны іске асырудың барлық кезеңі ішінде	ЭТРМ
2.2	**ЖОБА ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ ШАҒЫМДАРЫН ҚАРАУ ТЕТІГІ** Жоба шеңберінде жоба қызметкерлерінің шағымдарын қарау үшін мемлекеттік қызметшілер үшін шағымдарды қараудың қолданыстағы ведомстволық тетігі пайдаланылатын болады	Жобаны іске асыру барысында қолданыстағы шағымдарды қарау жүйесінің жұмыс істеуі	ЭТРМ
ӘЭС 3: РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ, ҚОРШАҒАН ОРТАНЫҢ ЛАСТАНУЫН БОЛДЫРМАУ ЖӘНЕ БАСҚАРУ			
ӘЭС 3 жобада қолданылмайды			
ӘЭС 4: ХАЛЫҚТЫҢ ДЕНСАУЛЫҒЫН САҚТАУ ЖӘНЕ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ			
ӘЭС 4 жобада қолданылмайды			
ӘЭС 5: ЖЕР САТЫП АЛУ, ЖЕР ПАЙДАЛАНУ ҚҰҚЫҒЫН ШЕКТЕУ ЖӘНЕ МӘЖБҮРЛЕУ			
ӘЭС 5 жобада қолданылмайды			
ӘЭС 6: БИОӘРТҮРЛІЛІКТІ САҚТАУ ЖӘНЕ ТІРІ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ТҰРАҚТЫ БАСҚАРУ			
ӘЭС 6 жобада қолданылмайды			
ӘЭС 7: ЖЕРГІЛІКТІ ХАЛЫҚТАР/САХАРАНЫҢ ОҢТҮСТІГІНДЕГІ АФРИКА ЕЛДЕРІНІҢ ТАРИХИ ҚОРҒАЛМАҒАН ДӘСТҮРЛІ ЖЕРГІЛІКТІ ҚАУЫМДАСТЫҚТАРЫ			
ӘЭС 7 жобада қолданылмайды			
ӘЭС 8: МӘДЕНИ МҰРА			
ӘЭС 8 жобада қолданылмайды			
ӘЭС 9: ҚАРЖЫЛЫҚ ДЕЛДАЛДАР			
ӘЭС 9 жобада қолданылмайды			
ӘЭС 10: МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ЖӘНЕ АҚПАРАТТЫ АШУ			
10.1	**ЖОСПАРДЫ ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ ІСКЕ АСЫРУ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ** ӘЭС 10-ға сәйкес жоба бойынша мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жоспарын қабылдау және іске асыру, ол, басқалармен қатар, мүдделі тараптарды уақтылы, өзекті, түсінікті және қолжетімді ақпаратпен қамтамасыз ету жөніндегі шараларды және манипуляциясыз, араласусыз, мәжбүрлеусіз, кемсітусіз және қорқытусыз мәдени ерекшеліктерді ескере отырып, мүдделі тараптарға консультация беруді қамтитын болады	ПВЗС пысықтау, ПВЗС бойынша кеңес беру және Жобаны бағалау / қарау және мақұлдау аяқталғаннан кейін оны ашу, содан кейін – жобаны іске асырудың барлық кезеңінде ПВЗС орындау	ЭТРМ

10.2	**ЖОБА БОЙЫНША ШАҒЫМДАРДЫ ҚАРАУ ТЕТІГІ** Шағымдарды қараудың қолжетімді тетігін қалыптастыру, ол туралы хабардар ету, жобаға қатысты проблемалық мәселелер мен шағымдар туралы ақпарат алу және мәдени ерекшеліктерді ескере отырып, жеделдікті, тиімділікті, ашықтықты қамтамасыз ете отырып, оларды реттеуге жәрдемдесу мақсатында оны қолдау және жұмыс істеу жобамен қозғалған барлық тараптар үшін ақы төлемей және кек алмай, оның ішінде ӘЭС 10-ға сәйкес тәртіппен анонимді түрде берілген проблемалық мәселелер мен шағымдар. Шағымдарды қарау тетігі жәбірленушілерді қауіпсіздікті, құпиялылықты сақтай отырып және Жәбірленушілерге басым көзқараспен гендерлік зорлық-зомбылық құрбандарына қызмет көрсететін тиісті ұйымдарға жіберуді қоса алғанда, ЖҚЗЗ / ЖҚ бойынша шағымдарды алу, тіркеу және оларды реттеуге жәрдемдесу үшін жарақтандырылатын болады	ЖІАТ құрылғаннан кейін бір ай ішінде шағымдарды қарау тетігін құру, содан кейін-жобаны іске асырудың барлық кезеңінде механизмді қолдау және жұмыс істеу	ЭТРМ
ӘЛЕУЕТТІ ҚОЛДАУ			
ПП 1	ЖІАТ персоналы үшін келесі мәселелер бойынша оқыту жүргізу: • Мүдделі тараптарды карталау және олармен өзара әрекеттесу • Мінез-құлық кодексі (оның ішінде ЖҚЗЗ / ЖҚ қатысты) • Шағымдарды қарау механизмі туралы хабардар болу	*Бірінші тренинг грант туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы құжатқа қол қойылған күннен бастап үш ай ішінде және одан әрі-жобаны іске асыру барысында, қажеттілігіне қарай өтеді*	ЭТРМ